$dh = c_p dT$ Idealni plin $du = c_{\cdot \cdot} dT$ $p \cdot V = m \cdot R \cdot T$ Specifični $c_p = c_v + R$ $\kappa = \frac{c_p}{c}$ $c_n = c_v \frac{n - \kappa}{n - 1}$ toplinski kapacitet

Promjene stanja idealnog plina

- izohorna:
$$w_{12} = 0$$
  $q_{12} = c_v(T_2 - T_1)$
- izobarna: $w_{12} = p \cdot (v_2 - v_1) = R \cdot (T_2 - T_1)$
 $q_{12} = c_v(T_2 - T_1)$

- izotermna:
$$w_{12} = RT \ln \frac{v_2}{v_1} = pv \ln \frac{p_1}{p_2} = q_{12}$$

- politropska:
$$p \cdot v^n = \text{konst.}$$
  $\frac{T_1}{T_2} = \left(\frac{v_2}{v_1}\right)^{n-1} = \left(\frac{p_1}{p_2}\right)^{\frac{n-1}{n}}$

$$q_{12} = c_n(T_2 - T_1)$$
  $w_{12} = \frac{p_2 v_2 - p_1 v_1}{1 - n} = \frac{R(T_2 - T_1)}{1 - n}$

- adijabatska:
$$n = \kappa$$
  $q_{12} = 0$

Entalpija h = u + pv

I. Glavni stavak termodinamike

Zatvoreni
$$q_{12} = w_{12} + u_2 - u_1 + \frac{1}{2}(c_2^2 - c_1^2) + g(z_2 - z_1)$$

Otvoreni sustav:
$$\dot{m} = \text{konst.}$$
  $q_{12} + h_1 + \frac{{c_1}^2}{2} + gz_1 = w_{t12} + h_2 + \frac{{c_2}^2}{2} + gz_2$

II. Glavni stavak termodinamike

Promjena entropije
$$ds_{realno} = \frac{dq}{T} + ds_{proizvedena}$$

$$\Delta s = c_v \ln \frac{T_2}{T_1} + R \ln \frac{V_2}{V_1} = c_p \ln \frac{T_2}{T_1} - R \ln \frac{p_2}{p_1} \qquad \Delta s = c_n \ln \frac{T_2}{T_1}$$

Anergija
$$anergija = T_{ok}(S_2 - S_1)$$

Eksergija - eks. stupanj djelovanja:
$$\zeta = \frac{w}{eks}$$

$$eks_{ZS} = w_{max} = u - u_{ok} - T_{ok}(s - s_{ok}) + p_{ok}(v - v_{ok})$$
 [J/kg]
 $eks_{OS} = w_{max} = h - h_{ok} - T_{ok}(s - s_{ok})$ [J/kg]

Kružni procesi
$$w = q_{dov} + q_{odv}$$

Carnotov kružni proces Termički stupanj djelovanja

$$\eta_t = \frac{w}{q_{dov}} \qquad \qquad \eta_t = 1 - \frac{T_{odv}}{T_{dov}}$$

Ljevokretni kružni proces

Faktor preobrazbe: - topl. pumpe
$$\left| \frac{q_{dov}}{w} \right|$$
 - hladnjaka $\left| \frac{q_{odv}}{w} \right|$

Veličina stanja mješavine zasićene vode' i pare" (npr. za entalpiju,
$$x$$
 – udio pare): $h = h' + x (h'' - h')$

Hidroenergija

Snaga:
$$P_{HE} = 9.81 \cdot \rho \cdot Q \cdot H_n \cdot \eta$$
 [W]

Jedn. strujanja:
$$\frac{p}{\rho} + g \cdot h + \frac{c^2}{2} + w_r = w_0 = \text{konst.}$$

Godišnja bruto
energija vodotoka:
$$W = 8760 \cdot 9,81 \cdot \eta \int_{H_{c}}^{H_{i}} Q_{sr} dH$$
 [kWh]

Nuklearna energija

Zakon i konstanta radioaktivnog raspada:
$$N(t) = N_0 e^{-\lambda t}$$
  $\lambda = ln2/T_{1/2}$

Toplinska snaga
$$P = 200 \cdot 1, 6 \cdot 10^{-13} N_{U-235} \cdot \sigma_f \cdot \phi[W]$$
 reaktora:

Broj jezgara elementa
$$i$$
 u masi m : $N_i = m_i \cdot N_A / A_i$

Broj jezgara U-235 ako je poznata masa UO₂ i obogaćenje
$$e$$
:
$$N_{U-235} = e \cdot m_{UO_2} \cdot \frac{238}{270} \cdot \frac{N_A}{235}$$

Ostatna toplinska snaga u ovisnosti o vremenu t (dan) nakon t_{θ} dana pogona na snazi P_{θ} :

$$P(t)=0.0061 \cdot P_0 [(t-t_0)^{-0.2} - t^{-0.2}]$$

Potrošnja električne energije

Faktor opterećenja:
$$m = W_{stvarno} / (T_{promatrano} \cdot P_{max})$$

Faktor ravnomjernosti:
$$m_D = P_{min}/P_{max}$$

Dnevna krivulja trajanja opterećenja aproksimirana s tri pravca:

Točka prijeloma:
$$(x, y) = (\alpha \cdot T_V, P_K + \beta \cdot P_V)$$

Uvjeti:
$$0 \le \alpha \le 1$$
  $0 \le \beta \le 1$ $\alpha + \beta = 2 \cdot \frac{W_V}{T_V \cdot P_V}$

Energija Sunca

Ozračenost pod kutem
$$\beta$$
: $\overline{H}_{\beta} = \overline{H}_{b\beta} + \overline{H}_{d\beta} + \overline{H}_{r\beta}$

Korisna toplina:
$$Q_k = F \cdot A [a \cdot G - k \cdot \Delta T] \cdot \Delta t$$

Faktor punjenja:
$$F = I_m \cdot U_m / (I_{KS} \cdot U_0)$$

Energija vjetra

Snaga vjetroagregata:
$$P = \eta \cdot c_n \cdot 0.5 \cdot \rho \cdot A \cdot v^3$$

Standardna gustoća zraka:
$$\rho = 1,225 [kg/m^3]$$

Energija:
$$W_{god.} = 8760 \cdot r \cdot \sum_{v_i=v_p}^{v_m} P_i \cdot f_i = r \cdot \sum_{v_i=v_p}^{v_m} P_i \cdot t_i$$

Izgaranje fosilnih goriva i emisije

$$M(C) = 12 \text{ g/mol}$$
  $M(O2) = 32 \text{ g/mol}$ $M(S) = 32 \text{ g/mol}$

$$N_A = 6{,}022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$$
 Volumen plina:
 $W = 22.4 \text{ m}^3/\text{kmol}$ $m \cdot V_u$

$$V_{\mu} = 22.4 \text{ m}^3/\text{kmol} \qquad V = \frac{m \cdot V_{\mu}}{M}$$